

Kirsi
PEHKONEN

*Rahaa
ja roskaa*

KARISTO
HELSINKI

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

© Kirsi Pehkonen ja Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-51460-2

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026



1 Vieras yläilmoista

Siru heräili hitaasti nautinnolliselta iltatorkahdukselta parvekkeen sohvalta. Silmiä aukaisematta hän tiesi olevansa mukavassa paikassa. Kylki ehkä hieman epämukavasti kuuma ja hikinen, mutta hyvästä syystä.

Hän raotti toista silmäänsä ja varmisti, että muisti oikein. Kyllä, kylkeä kuumotti raamikas poliisimies, tosin vapaa-ajan asussa ja täydessä unessa. Siru räpytteli silmänsä auki, varoi herättämästä kyljenlämmittäjää, vielä.

Elokuun ilta oli pimentymässä mutta ei viilentymässä. Taloyhtiön sisäpihan valopylväät valaisivat korkeita vaahteroita, ne värähtelivät kevyessä iltatuulella kuin satumetsän salaperäiset latvustot. Nurejev oli tarkkailupaikallaan parvekkeen kaiteen vieressä, kissansilmät puoliummessa mutta korvat tarkkoina takaviistossa. Sakupoliisi tuhisi hiljaa, pieni parransänki pisteli Sirun otsaa.

Asiat olivat aika mukavasti.

Kukapa olisi vielä muutama viikko sitten uskonut, että Siru Valppaasta kuoriutuisi Etsintätoimisto Vitosen omistaja ja ammattimainen etsijä, vähiten Siru itse. Oli hän toki jo aiemmin kuullut ammattisiistijöistä, -järjestäjistä ja ammatikseen organisoivistakin, mutta että etsintää. Ei sitä tosin moni muukaan vielä uskonut oikeaksi, kuten ei äiti. Tai limanuljaskainen eksä Jarkko.

Siru hymähti tyytyväisenä, kun huomasi, etteivät muiden epäluulot haitanneet yhtään. Siinähan luulottelivat, kahta hauskempaa hänelle.

Saku liikahti ja silmät avautuivat.

– Mitä? Saku kysyi. – Mikä nyt naurattaa?

– Elämä, Siru virnisti. – Etsintätoimisto. Ja kaikki hauska mitä on ehditty tehdä etsintähommissa.

Saku huokaisi aavistuksen turhautuneena. Hänkin oli ollut osallisena muutamassa etsintähommassa, pyytämättä tai tahtomattaan, poliisin virkapuvussa ja ilman.

– Jatkossa ei sitten enää ajella maijan kopissa, Saku ilmoitti. – Sanoin mummullekin, että ei sellainen sovi.

– Ja Maire uskoi? Siru naurahti.

Saku pyöritteli silmiään. Tositilanteessa Sakun Mairemummu ja Sirun vuokranantaja ei vähästä hätkähtäisi eikä turhantuntuksia kieltoja uskoisi.

– Eli jatkossa vain jos tekee jotain rikollista, pääsee maijan kyytiin, niinkö? Siru tarkensi.

Hän kampeutui Sakun päälle istumaan ja rutisti reitensä tiukasti Sakun lantion molemmin puolin.

– No tuota, Saku ähkäisi. – Näytät kyllä rikollisen hyvältä siinä.

– Ai voiko herra vanhempaa konstaapelia houkutellessa tuhmuuksiin?

– Voi, Saku sanoi käheästi ja hänen kätensä kiipesi Sirun lantiolle. – Eikä se ole rikollista.

– Ei tämä vielä mitään, pahempaa on tulossa, Siru virnisti.

Hän kallistui hitaasti Sakua kohti, Sakun väkivahva lantio lantionsa alla jo valmiiksi värähtelevänä, ja pysähtyi juuri ennen kuin hänen huulensa ylsivät Sakun huulille.

Olisiko tätäkään uskonut! Hän oli jumittanut niin pitkään ankeassa parisuhteessaan eikä olisi osannut kuvitellakaan itseään tällä lailla iloitsemassa sinkkuelämän mahdollisuuksista. Ilman sitoumuksia tai pysyviä ratkaisuja.

Siru hymyili ja Saku hymyili takaisin, läheltä, ilkkurisesti. Sakun toinen käsi puristui Sirun pakaralle, toinen veti kuumaa viivaa pitkin Sirun kylkeä, kunnes löysi puseron alta rinnan ja puristui sen ympärille.

– Opettaako ne poliisikoulussa tuollaisiakin otteita?

Siru sulki silmänsä ja antoi huulten imeytyä Sakun huuliin. Hän kuuli miten veri kohisi suonissa, pakkautui lantioon ja pusertui rinnanpäihin, joissa säkenöi jokainen Sakun kosketus. Saku hapuili Sirun paidanhelmaa, alkoi kohottaa sitä hitaasti.

Äkkiä kädet pysähtyivät ja Sakun huulet lopsahitivat irti upottavasta pyörteestä. Siru tuijotti Sakua ymmällään, mikä nyt tuli. Sitten hänkin kuuli sen.

– Siruuu! Huhuu, ootko parvekkeella?

Siru kohottautui Sakun päällä ja oikoi vaistomaisesti paitaansa. Ääni kuului parvekkeelta heidän yläpuoleltaan. Kerttu, uusi naapuri.

– Joo täällä ollaan!

Siru kohautti Sakulle olkiaan, olihan se vastattava, jos yläkerran naapuri parvekkeeltaan huutelee.

– No sitä minä kuuntelin, että varmaan siellä joku on!

Saku virnisti, vai oli heidän parvekkeella oleilunsa kuullunut yläpuolen parvekkeelle saakka.

– Olis vähän kiire tilanne, Kerttu huikkasi. – Voitko ottaa Paavon? Vähäksi aikaa? Nyt heti?

Kertulta tuli lyhyttä tekstiä mutta nopeasti. Paavo oli kyllä käväissyt Sirun parvekkeella pari kertaa oma-

toimisesti, joten ehkei alakerran asunto ollut sille liian outo paikka vieraillla.

– Joo, voin ottaa. Tulenko hakemaan?

– Ei ehdi! Ota vastaan.

Ennen kuin Siru ehti vastata, yläkerran parvekkeen kaiteen yli humpsautti paksun narun varassa iso, painavan näköinen, mustapohjainen ja kyljistään läpinäkyvä muovilaatikko, joka heilahteli uhkaavasti sivulta toiselle tummenevaa iltataivasta vasten.

Saku pidätteli ulvahdusta, kun Siru ykskaks pomppasi ylös hänen sukukalleuksiansa päältä.

– Tulee käymään pari yllätysvierasta, Kertun ääni selitti, kun laatikko valahti nykäys kerrallaan alaspäin.

Siru nojautui parvekkeenkaiteeseen ja kurotti käsillään laatikkoa, veti lähemmäs ja laski sen kaiteen päälle. Suunnilleen metrin mittaisen vaaleanvihreän liskon mustat nappisilmät katsoivat häneen totisina muovikannen ristikoiden alta.

– Joko sait sen? Kerttu kurkkasi parvekkeeltaan alaspäin.

– Jo sain, Paavo on täällä turvassa.

– Hyvä, ei pitäis mennä kauan!

Narunpää mätkähti Sirun parvekkeen kaiteelle, Kertun pää katosi näkyvistä ja Siru kuuli, kuinka yläpuolella kolahti kiinni samanlainen parvekkeen ovi kuin hänellä. Hän piteli melko painavaa laatikkoa rivoista kaksin käsin, laski sen huolellisesti parvekkeen lattialle ja keräili kaiteen yli roikkuvan narun kasaksi korin viereen. Hassua, että Kerttu tiputti narun alas. Miten Paavo pääsisi takaisin ylös? Varmaan nouto tapahtuisi sitten rappukäytävän ovesta.

– Saanko esitellä, Paavo, Siru sanoi.

Saku oli noussut istumaan ja tuijotti Paavo, Paavo tuijotti

laatikosta takaisin, rävähtämättä. Sitten sen liskomaiset silmäluomet sulkeutuivat ja avautuivat hitaasti.

– Lisko! Saku ällistyi. – Jättisisilisko.

– Iguaaani, Siru oikaisi. – Leguaani. Yläkerran Kertun lemmikki-Paavo. Se on pari kertaa kiivennyt tänne alemmas, otti päivätorkut tuossa seinällä köynnöstelineellä. Ennen kuin Kerttu sai parvekkeen suojaverkot valmiiksi. Ihan leppoisa kaveri.

Tässä oli jotain déjà-vun tuntua. Paavo oli sattunut keskeyttämään parvekkeella ilottelut kerran aiemminkin. Siru räpsäytti silmiään liskomaisesti pari kertaa kun muisti, että edellinen keskeytys tässä samassa paikassa oli ollut eri kokoonpanolla. Silloin Paavon kanssa silmätysten oli osunut Pekki, joka oli aivan muuta kuin poliisi. Joten ei aivan tismalleen déjà-vu, sinnepäin kuitenkin.

– Mitä sun kissa tykkää tuosta, Saku kysyi katse yhä liimattuna Paavon nappisilmiin. – Vai syökö se kissoja?

Paavo liikahti korissaan ja näytti haastelevan ilmaa. Tai ehkä se kuulosteli ja tunnusteli ympäristöään jollain liskomaisella tavalla, selvitteli, minne oli korikyydillä joutunut.

– Paavo on kasvinsyöjä, Siru valisti. – Mutta jos se tuntee itsensä uhatuksi, niin puree kyllä ja lujaa.

Paavolla oli outo vaikutus muihin uroksiin, ne tuntuivat hermoilevan sitä paljon enemmän kuin Paavo niitä. Olisi luullut, että raavaalle poliisimiehelle yksi keskikokoinen leguaani olisi pikku juttu.

Varmuuden vuoksi Nurejevia ja Paavoja ei voisi päästää samaan huoneeseen. Nurtsin metsästysvaistot saattaisivat äkkiä herätä ja se olisi huono juttu. Puolustautuvan Paavon purema ja piiskahäntä voisivat saada pahaa jälkeä aikaan.

Nurejevia ei näkynyt, se oli vilahtanut avoimesta ovesta sisälle heti, kun outo laatikko heilahti yläpuolella.

– Meinaat pitää sen tuossa laatikossa? Saku kysyi epäluuloisena.

Äänensävyistä Siru ymmärsi, että Saku toivoi niin.

Paavo kohotti kannen alla päättään ja ajatteli liskoajatuksia. Se kääntyi laatikossa jalkojaan nostellen hitaasti ympäri. Siru tarttui korinreunaan, ettei se keikahtaisi nurin. Saku veti äänekkäästi henkeä.

– Me voitais vaikka juoda jotain Kerttua ootellessa? Siru ehdotti Sakulle. – Haetko sä, jääkaapista? Laita samalla Nurtsi toimistoon ja ovi kiinni.

Selvää oli, että Paavon valvovien silmien edessä ei voitu jatkaa sitä, mikä oli sohvalta ollut lupaavalla alulla. Saku nyökkäsi ja nousi sohvalta rauhallisesti, äkkiliikkeitä vältellen. Vanhempi konstaapeli eteni sivuttain parvekkeenovelle ja livahti sisälle.

Paavo kääntyi taas laatikossaan ja ojenteli pitkävarpaisia etujalkoja. Korin pohjaa peittänyt vihreä fleeehuopa takerui sen toisen takajalan kynsiin. Ehkä se ei ollut Paavolle mieleen, sillä Paavo seisahtui mietteliään näköisenä. Siru olisi halunnut auttaa Paavoä huovan irrottamisessa, mutta ei uskaltanut avata kantta ja työntää sormiaan Paavon ulottuville. Ehkä laatikkoa kallistamalla Paavo liikahtaisi sopivaan suuntaan ja huopa irtoaisi.

Siru alkoi kallistaa koria, mutta liike pysähtyi ennen kuin laatikko ehti liikahtaa. Siru tuijotti korin pohjalle ja nielaisi. Vai että kiire tilanne ja Paavo naapuriin siksi aikaa.

Saku tuli pari lyhyttä askelta parvekkeen puolelle viileät juomatölkit käsissään.

– Älä tule! Siru vinkaisi. – Tai siis, pysy siellä.

– Mitä nyt? Hyökkäsikö se?

– Ei. Kun. Muistin että.

Siru siirtyi Sakun ja laatikon väliin ja peitti näkyvyyttä niin leveästi kuin pystyi. Hänen päässään vilisti sekavia selitysvaihtoehtoja, joita hän olisi voinut mukamas muistaa.

– Joo muistin just että tuota noin Paavo ei tykkää, jos ihmiset on liian lähekkäin. Juu siis luulee, että ne tappelee tai sillä lailla. Se voi tulla hirmu stressaantuneeksi. Se on Paavon oma outo liskojuuttu, ei koske kaikkia liskoja. Mut varsinkin tutuista ihmisistä se voi äkkiä stressata ihan käsittämättömällä tavalla. Ja mä olen sille jo aika tuttu.

Saku mittaili Paavoja yllättyneenä, Paavo katsoi kannen alta silmät rävähtämättä takaisin. Siru tiesi, että tästä valheesta hän luultavasti joutuisi vielä jossain vaiheessa tuomiolle. Mutta totuus ei juuri nyt tullut kuuloonkaan. Saku oli poliisi, eikä vaatinut kummoista älliä ymmärtää, että Kertun liskokorilähetys ei ollut tarkoitettu poliisin silmille. Ei ainakaan ennen kuin hän olisi kysynyt Kertulta pari tarkentavaa kysymystä.

– Eli tarkoittaa että? Saku kysyi, melko miehekkäästi pettymystään peitellen.

– Pitää varmaan jatkaa joku toinen ilta? Siru pahoitteli ja yritti näyttää suhteellisen tyyneltä. – Siitä mihin jäätiin. Sitten kun Paavo ei ole vahtimassa.

Siihen nähden, miten paljon Saku oli varmasti joutunut työssään kuuntelemaan rikollisten ja muiden epärehellisten ihmisten horinoita, Sirun valhe upposi häneen helposti kuin kuuma veitsi vaniljajäätelöön.

– Joo okei, Saku hymyili urhoollisesti. – Ei kai sille mitään mahda.

– No ei. Koska Paavo. Ja kun ei tiedä miten kauan Kertulla kestää.

– Mä varmaan vien nämä takaisin jääkaappiin, Saku nosti juomatölkkejä. – Mennessäni.

Saku vetäytyi parvekkeelta takaisin sisään. Siru uskaltautui kurkkaamaan uudelleen laatikkoon varmistaakseen, että huopa varmasti peitti taas näkyvistä kaiken sen, mitä hän oli laatikon pohjalla nähnyt.

Liskonruokapurkki olisi ollut laatikossa ymmärrettävä lisä tai vaikka kahvipaketti vaivan palkkaa. Mutta pohjalla oli jotain aivan muuta tummanpuhuvaa kuin kahvia.

Sirun piti vielä uudestaan tarkistaa, ettei Saku ollut palannut parvekkeelle, ennen kuin rohkeni kumartua lähemmäs laatikon läpinäkyvää kylkeä ja pikkupeittoa, jonka piti olla suht isokokoisien liskon pehmusteena.

Paikoiltaan siirtyneen huovan alta pilkahti viatonta teeskennellen kaksi mattamustaa pistoolia. Kuin suoraan suoratoistojen rikossarjoista, tuskin starttipistooloja. Vieressä pieniä pahvirasioita, joissa ei varmaankaan ollut yskänpastilleja.

Mitä yläkerran herttainen Kerttu teki pyssyillä ja panoksilla? Ja miksi hän oli lähettänyt ne Paavon kyydillä alakertaan Sirun huoleksi?

Siru työnsi laatikon puoliksi parvekkeen pöydän alle, pyssypää edellä, ja nousi ovelle Sakua vastaan.

– Jäänkö mä sulle kaveriksi? Saku kysyi ja pyyhki kylmistä tölkeistä kostuneet kädet housuihinsa. – Hoitamaan kissaa ja liskoa?

– Kiitos, eiköhän nämä hoidu. Pitää vaan vahtia, ettei Paavo hermostu. Kyllä me muuten Paavon kanssa pärjätään.

– Mun ei sitten kannata jäädä illaksi? Saku varmisti vielä.

– Ehkä ei. Kun ei yhtään tiedä, miten pitkällä visiitillä Paavo on. Joku toinen kerta?

Saku kumartui antamaan kevyen heippasuukon. Mutta jotenkin huulet siinä takertuivat toisiinsa ja pikainen suukko piteni sykettä kiihdyttäväksi imutteluksi. Tosin Siru ei uskaltanut aivan täysillä heittäytyä, koska piti koko ajan pitää silmät auki ja katse Paavon laatikossa, varmuuden vuoksi.

Saku lähti, Paavo jäi. Niin ne vaihtuivat taas urokset lennosta.

Oikeastaan ei yhtään hullumpi tilanne. Puutetta satunnaisesta miesseurasta ei juuri nyt ollut. Oli varaa laittaa yksi jykeväleukainen poliisimies odotusjonoon, vaikka sohvanaristelu jäi aivan kesken.

2 Kuulustelulisko

Siru päätteli, ettei Paavo voinut pitää parvekkeella, jos se vaikka onnistuisi karkaamaan jollain konstilla. Jos se oli pari kertaa aiemmin osannut omin neuvoin laskeutua yläpuolen parvekkeelta hänen parvekkeelleen, miksei se osaisi kiivetä muuallekin. Mitä mahtaisi joku muista naapureista tuumata, kun parvekkeelle hilautuisi jättikokoinen lohikäärmeen ja sisiliskon risteytys? Ja mitä hän sanoisi Kertulle? Että sinne meni?

Ehkä Kerttu oli ehtinyt esittäytyä naapureille ja Paavo olisi heille tuttu. Siru ei kuitenkaan aikonut ottaa riskiä, että hukkaisi Paavon. Joten hän nosti laatikon mahdollisimman lempeästi asuntoon ja sulki parvekkeen oven perässään.

Paavo kääntyi laatikossa muutaman hitaan askeleen ja sen silmät pyörähtelivät sinne tänne.

– Tällaista täällä on, Siru sanoi. – Sohva on uusi, samoin sohvapöytä. Ja sänky ja hyllykkö, oikeastaan kaikki. Heti mun ensimmäisillä Etsintätoimiston palkkiorahoilla ostettu.

Paavo käänsi päätään ja sen silmäluomet liikkuiivat ylös alas.

– Juu kyllä, julisteet myös ja taulut, Siru esitteli. – On niin rumat vanhat tapetit, että piti peittää ne jollain. Pitää

tapetoida tai maalata koko huone, kunhan ehdin. On ollut kiireitä Etsintätoimistossa.

Nurejevin kanssa jutteleminen oli Sirulle arkista, kuului asiaan puhella asuinkumppanin kanssa. Ja Nurtsi oli hyvä kuuntelija. Mutta liskolle jutteleminen tuntui hieman kömpelöltä. Paavo se ei tuntunut haittaavan, se kuunteli rauhallisesti keskeyttämättä, aivan kuin Nurejevkin.

Itse asiassa Paavo näytti rauhalliselta ja tyytyväiseltä ja pysytteli aloillaan, kun Siru puhui sille. Kun Siru vaikenoi tarkastelemaan liskonselän suomuista kuviointia, Paavo liikahteli heti levottomasti ja tiiraili huolestuneen oloisena ympärilleen. Sikäli kuin Siru liskojen ilmeitä ja eleitä osasi tulkita.

Siru päätteli viisaammaksi jatkaa juttelua.

– Tuossa on Nurejevin kiipeilypuu, Nurejev on kissa. Nurtsi tuli tämän Etsintätoimiston mukana. Tai yläkerran Kalevi toi, kun olin ostanut tämän toimiston. Ja tähän asuntoon sain asumisoikeuden siinä samalla. Vasta tänä kesänä. Vähän vahingossa. Tai hyvällä mäihällä. Välillä tuntuu, että olisin ollut täällä vaikka kuinka kauan, kun on ehtinyt tapahtua aika lailla kaikenlaista. Ja meistä on Nurtsin kanssa tullut tosi hyvät kaverit.

Siru vilkaisi kiipeilypuuhun ja mietti, mitä seuraavaksi, kun Paavo alkoi jälleen liikehtiä rauhattomasti, otti pieniä askelia eestaas.

Käyttivätkö liskot hiekkalaatikoita, jos niille tuli hätä? Pitäisikö Paavo ohjata Nurtsin laatikolle liskokakalle? Mitä Nurtsi siihen sanoisi?

Paavon elekieli tuntui viestittävän huolestumista. Ehkä se vierasti uutta ympäristöä, sekin oli vasta muuttanut taloon. Ei kai se auttanut. Jotta Paavo pysyisi rauhallisena, Siru jutteli.

Etsintätoimiston Luigista, joka oli pieni sammalenvihreä italialainen orhi, siis Fiat. Jolla oli takapihan vaahteroiden alla oma soma parkkiruutu ja oma pikku talli.

Eveliinasta, joka oli Sirun bestis ja innokas auttamaan missä vain etsintähommiin liittyvässä, ja jonka lempiharrastuksia olivat kirppariostokset ja Säädön kanssa säättäminen. Juuri nyt Evellä oli menossa kesän viimeinen lomapätkä, ja kaikenlaista muutakin säättää.

Villestä, joka oli ollut Sirun ensimmäisen etsintätoimistoasiakkaan poika, ja joka oli ilmestynyt rappukäytävän portaille ja noin vain ryhtynyt ystäväksi. Yläkerran Kalevi tulikin jo mainittua Nurejevin asioissa. Siru huomautti, että Kalevi oli Nurejevin luottohoitaja ja Nurtsi viihtyi mainiosti myös Kalevin upeassa isossa asunnossa.

– Mairen saatat tunteakin? Siru mietti. – Koska yläkerran Maire omistaa tämän koko talon. Kertun ja sinun kodin myös. Joten sinäkin olet Mairen vuokralainen, vai mitä?

Paavo ei vastannut, ehkä se ei tiennyt Kertun asumisjärjestelyistä sen tarkemmin.

– Siinä oli koko Vitosen Viisikko. Eve sen nimen taisi keksiä. Eve, Ville, Maire ja Kalevi, ja tietysti minä.

Siitä Sirulle tuli mieleen, että Maire tosiaan oli monen muun asian ohella Sakupoliisin mummi. Hän tarkasteli Paavon olemusta ja mietti, pitäisikö jonon jatkoksi kertoa myös Sakupoliisista. Selittää, kuka äskeinen taitavasti kirveellä veistetty jykevä tyyppi oli.

Silloin pitäisi kai kertoa myös Pekistä. Jolla oli lohikäärmetatuointi todella mielenkiintoisessa paikassa. Ehkä ei sentään koko mieskavalkadia. Eikä hän varsinkaan haluaisi puhua Jarkosta, petollisesta eksästä, jottei verenpaine nousisi äkillisesti vaarallisiin lukemiin.

– Mutta kuule, Siru sanoi sen sijaan. – Sinä olisit kyllä loistava kuulustelumetodi johonkin näpsäkkään rikossarjaan. Että miten saadaan ihminen kertomaan kaikki. Sanotaan vaan, että pidäpä puhetta yllä niin tämä jättilisko pysyy rauhallisena. Sitten vaan laitetaan äänitys päälle ja odotetaan, että jorinaa tulee tuntikaupalla ja seulotaan seasta kaikki tarpeellinen.

Paavo kallisti päätään ja lupsautti silmäluomiaan. Se oli varmaan myöntymisen merkki.

Siru puhui, Paavo liikahteli hitaasti, mutta näytti kuuntelevan. Kerttua ei kuulunut, joten ihmisasioista oli luontevaa siirtyä työasioihin. Siru alkoi kertoa Etsintätoimistossa tähän saakka ratkomistaan tapauksista. Kuten kadonneen talon tapauksesta, tosi-tv-ohjelman osallistujista, sekä kadonneiden ja löytyneiden hääpuvun, laukun ja auton tapauksista.

– Jos random-ihmisiltä kysyisi, tarvitaanko sellaista kuin Etsintätoimisto, niin kaikki varmaan vastaisi, että ei tarvita, Siru esitelmöi Paavolle. – Niinhän sitä luulisi. Mutta kyllä vaan näyttää olevan tarvetta.

Sekin Sirun oli pakko mainita, että Etsintätoimisto Vitonen oli tiettävästi koko maassa ja luultavasti myös maailmassa ainoa laatuaan. *Etsivätoimistoja* kyllä oli sekä tosielämässä että etenkin kirjoissa ja rikossarjoissa. Mutta *Etsintätoimistoja* ei yhtään.

– Ai että kannattaako tällainen bisnes? Siru kysyi, kun Paavo kallisti taas liskonpätään ja räpäytti silmiään epäuskoisena. – No, jos totta puhutaan. Ja miksei puhutaisi, kun on noin taitava kuuntelijakuulustelija. Ei varmaan kannattaisi, kun ei tästä palvelusta paljon kukaan edes tiedä. Ja tapauksia on kuitenkin aika vähän.

Hyvä jos joka viikolle jotain, mutta joskus monta yhtä aikaa. Kummasti niitä ilmaantui ryppäissä, silloin kun yli-päättään ilmaantui.

– Mutta mulla on, miten sen sanoisi, yllättävää ulkopuolista rahoitusta. Kissanruokatölkkin sisäpuolista.

Käteistä rahaa, jonka alkuperää Siru ei tiennyt eikä voinut keneltäkään kysyä. Jota hän oli pitänyt entisessä piilossaan keittiön ruokakomeron yläkaapissa ja ottanut käyttöön, kohtuudella ja huomiota herättämättä. Koska ei halunnut kenenkään muunkaan kyselevän seteleiden alkuperää.

Siru pohti jo, ryhtyisikö seuraavaksi paljastamaan Paavolle Sirun ja Even nuoruusvuosien noloimmat seikkailut, kun toimiston ovikello vihdoin kilahteli. Se kaikui olkkariin saakka, toimistossa vilkkui lisäksi punainen puolipallo.

– Odota siinä, Siru sanoi laatikko-Paavolle ja kiiruhti ovelle.

Kerttu oli käynyt Sirun luona pari kertaa aiemminkin. Paavo tunnisti emäntänsä, ehkä äänestä tai tuoksusta tai askelten kaiusta, ja sen terävät selkäpiikit kohosivat kantta vasten.

– Voi äidin kulta! Kerttu ilahtui, aivan kuin he kaksi olisivat olleet erossa pitkäänkin. – Mitenkä sinä pärjäsit Sirun ja Nurejevin kanssa?

– Ihan hyvin, Siru vastasi Paavon puolesta. – Paavo on hyvä kuuntelija.

– Eikö vaan, miehistä paras! Anteeksi kamalasti tällainen yllätysvierailu. Kun ihan kaikkea ei vuokralaisella tässä talossa oikein voi olla.

– Ai jaa? Siru yllättyi. – Minä luulin, että Maire tietää Paavosta. On joskus tainnut olla puhettakin Mairensä kanssa siitä.

– Hänestä. Juu kyllä tietää, ei siinä mitään. Mutta tuota. Ne olivat Maire ja Kalevi, jotka äsken piipahtivat. Ja Mairella on niin mahdolloman hyvä vainu.

Kerttu katseli Sirua tutkivasti.

– Joo, kyllä mä näin laatikon pohjalle, Siru tunnusti. – Vahingossa. Kun se huopa tarttui Paavon varpaisiin.

– No niin. Siinä se. Piti etukäteen Mairelle ja Kaleville luvata, ettei tähän taloon tuoda sellaista rautaa. Ja justiin saattui olemaan esillä, vuosihuollossa. Laatutavaraa, Paavon kanssa tykätään niitä putsailta säännöllisesti, että pysyvät käyttökunnossa. Niin että tuota. Tarvitseeko Mairen tietää tästä? Tai Kalevin?

Kertun pyyntö kuulosti pikkujutulta, mutta asettaisi Sirun hankalaan välikäteen. Hän ei halunnut olla millään tavalla epärehellinen Mairelle, avuliaalle ja lämminsydämiselle ihmiselle, jolla ehkä saattoi olla hieman epäselvä menneisyys, mutta nykyisyshän ratkaisi? Eikä tietysti Kalevillekaan, joka tiesi kaikesta paljon, myös tietoteknisistä tempuista. Mutta ei hän halunnut hankaloittaa Kertunkaan elämää, Kerttu oli sympaattinen naapuri ja mukava uusi tuttavuus. Onneksi oli olemassa kompromissi.

– Sopisko niin, että en juokse kertomaan. Mutta jos Maire tai Kalevi suoraan kysyy, niin en ala valehtelemaan.

Kertusta se oli kohtuullista. Maire ja Kalevi tuskin kiertelisivät utelemassa talon asukkailta toisten asioita. Yksityisyys oli tässä talossa korkeassa arvossa.

– Ja tietysti voisi olla kiva kuulla, että miksi sulla on semmoista rautaa? Siru esitti varovasti.

– Ihan kohtuullista sekin, Kerttu nyökkäsi. – Mutta palataanko ajan kanssa, nyt taitaa olla Paavolla ruoka-aika!

Siru nouti parvekkeelta kiepitetyn narun, Kerttu kop-pasi sen ja laatikon kainaloonsa ja lähti Paavo mukanaan.

Heidän mentyään Siru hoksasi ihmetellä, mistä Maire oli tiennyt jo etukäteen nimenomaisesti mainita Kertulle, ettei aseita passaisi tuoda taloon ja asuntoon. Esimerkiksi Sirun kanssa ei sellaisesta ollut puhuttu mitään. Tosin hän oli muuttanut taloon niin äkkinäisesti, että asunnon omis-tajakin oli yllättynyt.

3 Marsu, kala, koira

Se oli oikeastaan ollut odotettavissa, vain ajan kysymys.

Siru oli Even kanssa pohdiskellut nettimainonnan mahdollisia huonoja puolia jo silloin, kun oli naputellut Etsintätoimisto Vitosen ilmoituksen kaupungin paikallisille somesivuille.

Firman alkuperäisen omistajan Julius Vitosen aikana Etsintätoimistolla oli kyllä ollut yksinkertaiset nettisivut, mutta ne oli rakennettu melkein mahdottomiksi löytää. Mikä sitten osoittautui tarkoitukseksikin. Vitonen ei tosiasiaassa edes halunnut toimistolle etsintätehtäviä. Siru sen sijaan tarvitsi uusia asiakkaita, miten muutenkaan yritys saisi tuloja.

Sirukaan ei ollut tiennyt Etsintätoimiston olemassaolosta ennen kuin kirjaimellisesti törmäsi sen myynti-ilmoitukseen ja tuli siinä rytäkässä ostaneeksi sen. Sama juttu luultavasti muiden kaupunkilaisten kanssa. Eivät hekään tienneet, eivät osanneet edes kaivata, elleivät törmäisi tietoon tarpeen hetkellä. Joten ilmoittelussa pääasia oli tehdä toimiston palvelu tiettäväksi, painaa se ihmisten muistiin odottamaan hetkeä, jolloin jotain oli hukassa ja etsintäapu tarpeen.

Ilmoitustekstejä oli taiteiltu hienovaraisuuden ja markkinointihenkisyyden välimaastossa. Kuten he Even

kanssa epäilivät, ne luultavasti osuisivat myös kyseenalaisella huumorintajulla varustettujen henkilöiden silmiin.

Toimiston puhelin hälytti, Siru ponnahti työpöydän ääreen toimistosohvalta mietiskelemästä. Nurejev kohotautui venyttelemään ja kaivoi uuden torkkupaikan poistuneen unikaverin tyhjäksi jättämään lämpimään paikkaan.

– Etsintätoimisto Vitonen, Siru vastasi asiallisen neutraalisti, kuten aiempi työ lääkäriaseman vastaanotossa oli opettanut.

– Meidän marsu Mikkonen karkas, voitteko etsiä?

Ja päälle hihihiihi. Tuntematon numero, keskenkasvuisten riemunkiljahduksia, ja puhelu poikki.

Pari kertaa toimistoon oli soitettu aivan vakavissaan lemmikin katoamisesta. Siru oli ohjannut soittajat kadonneiden lemmikkien etsintään erikoistuneille tahoille kuten paikallisen eläinsuojeluyhdistyksen sivuille. Etsintätoimisto Vitonen ei periaatteessa hoitanut eläinkeissejä, mutta Siru ei aikonut olla aivan ehdoton sen suhteen. Jos nyt vaikka joku miljardööri tarjoaisi isoa setelipinoa kadonneen kilpikonnansa palauttamisesta, toki hän voisi harkita.

Siru hymähti mykistyneelle puhelimelle. Kaipa hän oli itsekin kakarana soittanut pilapuheluita.

Kun kerran päivämietiskelyt Nurtsin kanssa keskeytyivät, oli parasta tarttua yrittäjän arkeen, jossa sai taipua moneen.

Nurejevillä ja pölynimureilla oli vaikea suhde, ne eivät sietäneet toisiaan. Nurtsi katosi näkyvistä heti kun imurinputki kolahti ulos siivouskomerosta.

Siru ehti käynnistää imurin ja työnnellä suutinta pari kertaa työpöydän alle villakoiria metsästäämään, kun puhelin soi taas. Siru vastasi hupihommaa aavistellen, asiallisesti kuitenkin.